

Műleírás

Kerékgyártó Botond

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Rippl-Rónai Művészeti Intézet

Mozgóképkultúra és médiaismeret

alapképzési szak

A hatalmas rádió

Belső konzulens: Kiss Gábor Zoltán

művésztanár

Külső konzulens

intézete/tanszéke: Rippl-Rónai Művészeti Intézet

Külső konzulens:

Készítette: Kerékgyártó Botond

Kaposvári Campus

Rippl-Rónai Művészeti Intézet

2024

Tartalom

Bevezető a film története röviden	4
1. <i>Film előkészületei</i>	5
1.1 Eszközök kameratechnika	7
1.2 Plusz mélység, atmosféra	10
1.3 Világítástechnika	11
1.4 Bérlés	13
2. <i>A forgatás</i>	14
2.1 1. Nap	14
2.2 2. Nap	17
2.3 3. Nap	19
2.4 4. Nap	21
3. <i>Utómunkálatok</i>	26
3.1 Képi utómunka	26
3.2 Hangutómunka	27
3.3 Fényelés, color grading	28
Összegzés	30
Felhasznált irodalom	32

Bevezető a film története röviden

A film története és stílusa röviden Filmünk a “The enormous radio” című alkotás adaptációja melyet John Cheever írt 1947-ben. A filmünk egy fiktív korszakba helyeződik, át mely számos elemében a szocializmus több időszakából vesz át díszlet és kosztüm elemeket. A hatalmas rádió címet viselő mű kategóriáját tekintve egy dráma. Fontosnak tartom kiemelni, hogy rendező társammal még a forgatókönyv megírását megelőző fázisban sok dolog mellett azt is kikötöttük, hogy nem egy megszokott értelmezésű szívszorító, világ fájdalomokkal átszőtt drámát szeretnénk készíteni. Sokkal inkább egy valóságtól elrugaszkodott kicsit álomszerű könnyebben befogadható történetet drámai elemekkel átszőve. Ezt a film látványvilága is tükrözi a képi világ minden tekintetében. A legnehezebb pont a filmmel kapcsolatban a korhűség elérése volt. A mű szerint az 1960-70-es évek Magyarországon járunk ezt próbáltuk meg visszaadni a rendezővel és látványtervezővel karöltve. Fontos volt ez a kor mert a későbbiekben jelentősen elterjed a televízió Magyarországon is és értelmét veszítette volna a filmben való állandó jellegű rádió hallgatás. A helyszín kiválasztása kulcsfontosságú szerepet öltött az előkészületi munkálatok során. Azt tudtuk, hogy a költségvetés igen korlátozott lesz és az üres airbnb-eket is mindenképp el szeretnénk kerülni. Egy olyan környezetben szerettünk volna forgatni ami mind korhű s mind egy jelenleg is lakott állapotot tükröz, különböző személyes tárgytól elkezdve a bútorokon át a legapróbb részletekig. Így esett a nagyszüleim volt házára. Mivel ez nem vonzott magával plusz anyagi kiadásokat és viszonylag közel állt a film által megkívánt korszakhoz. Igaz volt még vele dolgunk bőven. Az események úgy követik egymást, hogy végignézhetjük egy fiatal pár szerelmének megromlását. Illetve a nő teljes szellemi leépülését a rádióknak köszönhetően. A történet egy fiatal párról szól, főszereplőnk Gizi egy háztartásbelit játszik. Nagy zenészerető embereket játszanak kedvenc műfajuk a klasszikus. Fontos szerepet kap ezáltal a rádiójuk ami a film első perceiben el is romlik. Ebből következik, hogy hamar arra az elhatározásra jutnak, hogy mihamarabb be kell szerezniük egy új készüléket. Napokon belül a lakásukba kerül az új modell. Ez viszont nem egy hétköznapi szerkezet, egy olyan plusz tulajdonság van, hogy képesek behallgatni a szomszédaik mindennapjaiba. Field, S. (2020)

1. Film előkészületei:

Az idei tanév elején már tudtam, hogy kivel szeretnék diplomázni és arra is voltak ötletek, hogy mit szeretnék elkészíteni diplomamunkának. Két elég eltérő film tervünk volt. Az első amit végül nem valósítottunk meg egy komédia lett volna, de ezt elvetettük az első kollektív konzultáció után mert nem kapott túl jó fogadtatást és a kivitelezéssel is lettek volna problémák. A hatalmas rádió már régebb óta megvolt a fejünkben, így tértünk vissza ehhez a műhöz. Elkezdtük kidolgozni a forgatókönyvet, konzultáltunk róla és fejlesztettük mert szorított az idő. Mikor már kezdett végleges formát öltetni a könyv elkezdtünk gondolkodni a technikai és képi megvalósításon. Hamar megbizonyosodtunk róla, hogy összesen 4 napunk lesz a forgatásra mivel a 2 főszereplőt alakító színészünk szabadideje igen korlátozott volt. Helyszín Mivel a helyszín adott volt ezért többször is ellátogattunk lepróbálni amiket papírra vetettünk előtte, hogy lássuk miként tudnánk kivitelezni az adott jeleneteket, beállításokat. Többször volt segítségünk akiket be tudunk állítani a színészek helyett, de volt, hogy csak ketten egy kamerával mentünk el és ötleteltünk próbálgattunk különféle megoldásokat. Sajnos a színészekkel való próba megoldhatatlannak bizonyult a szabadidejük teljes hiánya miatt, véleményem szerint ez később a filmre is hatással lett. De erre később fogok részletesebben kitérni. Szinte az egész ház teljes átrendezésére szükség volt, ezt már az első alkalommal konstatáltuk. Az eredeti állapot és a filmben látottak között szinte semmi hasonlóság nem maradt. Minden bútortól festményen át a legapróbb részletekig mint, étkezészetek és nagyszüleim megmaradt személyes tárgyait át kellett rendezni. Szerencsére a bútorok adottak voltak, így csak arra kellett kitalálni egy koncepciót, hogy hogyan rendezzük be, alakítsuk tetszésünk szerint, hogy egy életszerű nekünk tetsző környezetet kapjunk. A nappali kialakításával foglalkoztunk első napokban. Mivel ez a film egyik kulcsfontosságú helyszíne. Minden bútor pontos előre kitalált lepróbált helyet kapott, hogy a képi világot és játékot a lehető leghatékonyabb módon szolgálja. Ezután következett az étkező átalakítása. Különböző családi képek voltak a falakon amiket értelemszerűen el kellett távolítani, mivel egy fiatal párról szól a film akiknek nincsenek gyerekeik. Miután levettük a képeket nagyon üresnek bizonyultak a falak. Szerencsénknak mondhatom, hogy nagyszüleim szerették a művészetet ezáltal több festményük is volt a házban Fassel L'ousa Ferenc-től és Shymiski Andrásától. Hosszas gondolkodás és tervezgetés után elosztottam ezeket a képeket a nappaliban és a konyhában is, úgy hogy a megfelelő légkört teremtsük meg a képek által mind a két helyiségben, hiszen a filmben szereplő pár is műkedvelő emberek. Ezután

következett még egy nagyobb szabású előkészületi munkafolyamat a hálósobában és nappaliban található fotótapéta elfedése. Ezt már az elején tudtuk, hogy gondot fog okozni mivel nem tudtuk eltávolítani az alatta húzódó fal réteg károsítása nélkül. A bútorok rendezésekor is figyelembe vettük azt a falrészt viszont nem fedték teljes mértékben a különböző szekrények bárhogyan rendezgettük őket. Azonban attól tartottam, hogy ha nekiállunk tapétázni, túl sok időt fog felemészteni és a végeredmény se biztos hogy minőségben megállja a helyét a filmben. Ezt mindenképp el akartam kerülni, így maradt az a megoldás, hogy egy guriga tapétát amit a házban találtunk (ami megegyezett a falon található fotótapéta alatti borítással) sima maszkolászallaggal rögzítettünk a fent említett eltávolíthatatlan fotótapétára. Végeztünk pár próbát, hogy kamerán ez milyen módon is néz ki, és szinte észrevehetetlenül beleolvad a háttérbe ez a kis kényszer megoldásunk. Ezután következett a radiátorok, új típusú ablakok riasztók és egyéb rögzített tárgyak elfedése. Az ablakoknál volt a legkönnyebb dolgunk, igaz oda is külső segítség kellett egyik kedves ismerősöm Bánhegyi Ágoston hozta el nagymamája csipkés függönyét mivel teljesen el tudtuk fedni a műanyag keretes ablakot. Neki még sok filmben fellelhető tárgyat köszönhetünk mint például a legutolsó képen lévő kis rádiót, Tomi zippo öngyújtóját és még más apróságokat. A radiátorok elrejtése előtt először teljesen tanácstalanul álltam, viszont egyik barátom aki az előkészületek első napján nagyon sokat segített támadt egy remek ötlete. Különböző faliszőnyegeket aplikáltunk fel a radiátor mögé szorítva késekkel és kanalakkal. A riasztók és termosztátok elrejtése, se ment nagyon más módon, kisebb terítőket rongyokat tettünk a falra úgy hogy fedje ezeket a modern filmbe nem illő tárgyakat. Színes és mintás anyagokat kerestünk, hogy valamiféle faldisznek tudhassa be őket a néző. Volt, hogy a látványtervezőnk is elutazott velünk Érdligetre szemügyre venni a hely adottságait. Sokat segített a korhűség megteremtésében illetve, remek ötletekkel látott el a nem odaillő de elmozdíthatatlan tárgyak elrejtésében, pld.: radiátor, ablakok stb. A forgatás előtti utolsó napokban még szükséges volt egy nagytakarítás ezt is magára vállalta így mi tudunk foglalkozni a jelenetek véglegesítésével. Miután felmértük a helyszín színbeli adottságait el tudtam kezdeni gondolkodni, azon, hogy a színészek milyen színű és mintájú ruhák mutatnának a legjobban a ház falai között. Bár Tomi esetében viszonylag meg volt kötve a kezem, a korabeli ing és zakó kombináció miatt, de Gizinél szabadjára engedhettem a fantáziám színek terén. Legtöbb esetben a barna szín dominál a falak bútorok és padló hármában, így egy egyszerű színekör és az adott jelenet hangulatát figyelembe véve kitaláltam, hogy milyen ruha is mutatna legjobban a színésznőn. Az előkészületi munkák közé sorolandó még a napfény megfigyelése különböző napszakokban. A ház kifejezetten

jól van tájolva, a nappali és háló kelet felé néz az étkező ablaka pedig déli fekvésű. Így szinte egész nap természetes fény borítja el a házat, később erre is erősítettünk rá világítás terén a nappali jeleneteknél. Emelett viszonylag csendes helyen van a ház, csupán madárcsicsergés hallatszódik be az ablakon, nem kellett figyelni különböző légiforgalomból, hangos szomszédból és egyéb zavaró tényezőből adódó hangatásokkal foglalkozni a forgatás során. Egyedül egyetlen hanggal járó kiküszöbölhetetlen dolog volt az egész forgatás alatt ez pedig a gázkazán volt ami egy éles zúgó hang mellett melegítette a vizet a radiátorokban, viszont ezzel nem tudunk mit kezdeni mivel a hideg időre és a színészek lenge ruhájára való tekintettel muszáj volt a folyamatos fűtés. De legalább ezt nem a forgatáson konstatáltuk és kerestük a zaj forrását. Glassbourg, M. (2022)

1.1 Eszközök/kameratechnika

Mint operatőr az előkészületi munkákhoz kapcsolódik a megfelelő eszközpark gondos összeállítása is. Azt tudtam, hogy a saját kamerámmal fogok forgatni mivel tudom róla, hogy semmiféle fennakadást nem fog okozni nekünk a forgatáson, hiszen az évek alatt megismertem kívülről belülről minden fortélyát, apró trükkjét. Illetve a kép minőségével is teljes mértékben elégedett vagyok. Ezzel a döntéssel melleleg több tízezer forintot tudunk megspórolni amiből egyéb hasznos technikai dolgokat tudunk beszerezni. Mindenek előtt keresni kellett egy olyan rental céget akik valamiféle kedvezménnyel tudnak szolgálni mivel az eredeti áron csupán a töredékét tudtuk volna kikölcsönözni a számunkra szükséges eszközökből. Először a kraft rental-on gondolkodtam mivel az egyik szaktársam ajánlotta őket, mivel neki 50%-os kedvezményt tudtak volna biztosítani. Körülnéztem a kínálatukban és szinte minden megvolt náluk amire szükségem lehetett volna a forgatáson, de ez a féláras kedvezményes ár is soknak bizonyult. Nekem ez nem volt elég úgy voltam vele, hogy tovább keresgélek a rentálok tengerében. Ezután kaptam egy olyan információt, hogy a 2.8 rental 90%-os kedvezményt tud biztosítani diplomafilm forgatás esetén. Kaptam is az alkalmon s mihamarabb fel is kerestem őket emailben, hogy személyesen is megbizonyosodjak erről a tényállásról. Pár napon belül vissza is érkezett egy válasz felőlük, hogy ez teljes mértékben így működik náluk, egyetlen kérésük van, hogy fel kell tüntetni a logójukat a filmünk végén. Nekem ezzel kapcsolatban semmi kivetnivalóm nem volt el is döntöttem, hogy amit lehet tőlük fogok bérelni költséghatékonyság szempontjából. Ezután következett egy hosszas és

alapos tervezési fázis, hogy pontosan milyen eszközöket is kéne bérelnünk, hogy a film teljes mértékben tükrözze a fejemben vázolt víziókat. Először is átgörgettem a külön kategóriákra bontott véget nem érő bérelhető világítás technikák, objektívek és különböző filmes eszközök sorait. Majd összeállítottam két fő kategóriát amire biztosan szükségem lesz a forgatáson. És kigyűjtöttem az esszenciális eszközöket amiről úgy gondoltam, hogy elengedhetetlen fontosságúak lesznek. A két különálló gyűjtemény egyike kizárólag a világítás volt a másik pedig minden egyéb kamerával kapcsolatos eszköz ami nem található meg a saját arzenálomban. Másnap felhívtam a fővilágosítónkat Kovács Domonkos-t és egyeztettem vele, hogy véleménye szerint pontosan milyen eszközök kellenének a kívánt cél elérése érdekében. Illetve mik azok amik szerinte még hasznosak lehetnek. Egy hosszas telefonbeszélgetés után már tisztán láttam, hogy mit mivel és milyen módszerrel fogunk megvalósítani a helyszínen. Fontosnak tartom kiemelni, hogy a legtöbb lámpát illetve bérelt eszközt előben egyszer sem volt szerencsém kipróbálni így félig vakon tapogatóztam az eszközök között. Videókat láttam róluk önfejlesztés céljából sokat tanultam különféle youtube videókból ezen a témán belül is pl.: milyen fényt adnak, hogyan kell őket használni mit kell róluk tudni, de ez csak egy elméleti tudást biztosított. A gyakorlatban soha nem volt lehetőségem ilyen eszközök kipróbálására sehol. Ez először kicsit félelemmel töltött el, de hamar átalakult bennem izgatottsággá, hogy végre alkalmazhatom a sok elméletet amit felhalmoztam az évek alatt egy nagyobb saját produkcióban. Mellesleg nyugtatott az a tudat is, hogy a fővilágosítónk nagyobb tapasztalattal rendelkezik ilyen téren és magabiztosan kezeli ezeket az eszközöket. Ekkor még nem tudtam, hogy első nap haza kell mennie a forgatásról, személyes okokból és máteval az első asszisztensemlel marad ránk ez a feladat kör is. De erről részletesebben később fogok beszélni a napok egyenkénti lebontásakor! A világítás nagyjából megvolt, de még felhívtam a fent említett Miksát aki a forgatáson mindenest mondhatni best boy szerepet játszott azokon a napokon amikor el tudta intézni, hogy jelen legyen. Átbeszéltem vele a kiválasztott lámpákat, standeket, és egyéb bérelni kívánt eszközöket kikértem a véleményét a listánkról. Mondott még pár apróságot illetve jó tanácsot amiket megfogadtam majd véglegesítettem a lista ezen részét. Kameratechnika Ezután a kameratechnikába ástem bele magam. Elsődlegesen szükségem volt egy fényerős objektív sorra mivel, voltak olyan jelenetek ahol kisebb teljesítményű lámpákat használtunk, vagy egyszerűen sötétebb volt a jelenet. Azt már tudtam, hogy milyen gyújtótávolságokkal szeretnék dolgozni. Ez 3 objektívben merült ki. 24, 35 és 85. Azért választottam ezeket mert így tudtam a legköltséghatékonyabban a legtöbb gyújtótávot átfedni amire szükségem volt.

A kamerámról azt kell tudni, hogy van rajta egy olyan opció, hogy 1,5x zoomot tudok alkalmazni képminőség romlás nélkül. Így a 35-ből egy gombnyomásra tudtam 50-et csinálni mindenféle cserélgetés és plusz bérlés nélkül. Nekem a legtöbb objektívem nem kimondottan filmes “üveg”, inkább fotózásra használt lencséim vannak. Végképp nem ilyen magas minőségűek mint azok amik itt bérelhetőek voltak. Így esett a zeiss compact prime objektívekre a választás. Ezt hosszas kutatómunka előzte meg több videót illetve filmes példát néztem ezekről az objektívekről mielőtt meghoztam a végleges döntést. Szükségem volt még egy vaxis-ra amivel továbbítani tudjuk a jelet a kamerából külső monitorokra ahol a rendező illetve mások is látják élőben a képet illetve egy második monitoron az első asszisztensem tudta húzni a fókuszt ezzel is megkönnyítve a dolgom, hogy jelenet közben eggyel kevesebb irányba oszoljon a figyelmem. Mivel cél volt nálunk egy álmyszerűbb kép és általános hangulat elérése ezért döntöttem az $\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{8}$ -os mist szűrő mellett. Ez az objektív elé tehető kis üvegdarab lehetővé teszi, hogy az erősebb fényforrások fényét szétszórja az általános kontrasztot csökkentse, mindemellett “ködös” hatást kelt a végleges képen. Aszerint kell választani az erősséget, hogy milyen gyújtótávú objektívet használok éppen a kamerán és mennyire szeretném erősnek az effektet. Mivel ilyen mist filterem nekem is van, igaz azt fel kell tekerni az objektívre nem egy matte boxba helyezni és jóval alacsonyabb minőségű mint a bérelt, azért tudtam vele gyakorolni és már jól ismertem milyen erősséget mikor szoktam használni. Mint említettem egy matte boxra is szükségem volt, mivel ezeket a szűrőket téglalap alapban gyártják pontosan azért, hogy minden objektívre jók legyenek ne határolja be őket az első szűrő mérete. Kiválasztottam a megfelelő matte boxot ahol az volt az egyik szempont, hogy minél robosztusabb legyen, masszív ezzel is növelve a kamera súlyát amivel ki tudtam küszöbölni a mikro rezgéseket amik a kézben tartástól következhetnek volna be. Még nd filterek volt szükségem de azt már nem kellett bérelnem mivel az nekem is van saját ráadásul olyan méretben amit ebbe a matteboxba bele is tudtam helyezni így ezzel is spóroltam pár forintot. Szeretnék kitérni egy részletre amit még nem említettem az előkészületi munkálatok során, ami nem más mint, hogy a kameramozgató eszközöket illetve simán a kameramozgást, hogyan és milyen szempontok szerint találtam ki. Az elképzelés az volt, hogy a film elején egy lágyan mozgó mondhati térben úszó kameramozgással vezessem végig a nézőt a lehető legtöbb helységen a házban, ezzel is minél előbb a lehető legalaposabban megalapozva a publikum képzeletében a szobák elrendezését. Erre a legalkalmasabb eszköz egy gimball lett volna, viszont ezzel több probléma is adódott. Mint köztudott a filmes objektívek nem arról híresek, hogy könnyűek lennének. Sok pozitívumok van, de jelen esetben ez hátrányak könyvelhető el. Én személy szerint

rendelkezem egy gimballal viszont ennek a terhelhetősége a gyártó szerint nem több mint kerek egész ezernégyszázhetven gramm. A fent említett objektívek súlya gyújtó távolságtól függően változik de általánosságban elmondható, hogy kilencszáz gramm és 1 kilogramm között vannak. Emellé ha hozzávesszük a kamera saját súlyát (akkumulátorral számolva) ami hétszáz gramm hamar megközelítjük a gimball terhelhetőségének legvégső határait. Lett volna még egy lehetőségem házon belül egy szaktársam gimballját alkalmazni a filmünkben, de sajnos ennek is csak pár száz grammal volt több a terhelhetősége és ha beleszámoljuk a kamerára szerelt megannyi “apróságot” amik elengedhetetlenek a legszebb kép elérése érdekében hamar rájövünk arra a konzekvenciára, hogy sokkal magasabb profibb gimballokra lesz szükségünk. Sajnálatos módon a 2.8 rentálnál ilyen kamera mozgató eszközt nem tudtam bérelni ezért máshol kellett néledni ezzel elveszítve a 90%-os kedvezmény lehetőségét. Ekkor már tudtam, hogy ez egy drága pont lesz a filmünk költségvetésében. Szétnéztem több oldalon is és miután nem találtam olcsóbban mint negyvenezer forint / nap teljesen lemondtam erről az opcióról. Ekkor fogalmazódott meg bennem a gondolat, hogy kézi kamerát és statívet fogok használni az egész filmben. Részben azért esett ezekre a választás mert ezeket ismerem és használom a legtöbbet részben pedig a költséghatékonyság szempontjából.

1.2 Plusz mélység, atmoszféra

Azt tudtam, hogy egy plusz mélységet szeretnék majd adni a képeimnek amit nem mással tudok elérni mint egy hazer machineval. Alapjáraton három féle ilyen gép van amivel ezt el lehet érni, de mint a három egy kicsit eltér egymástól és más végeredményt biztosítanak a képünkön. Az egyik a füst a másik a köd a harmadik pedig az általam választott hazer machine. Sajnos a magyar nyelvben nincs külön szó a haze-re ugyanúgy ködre fordítjuk angolból mint a fogot, pedig ez a kettő merőben eltér egymástól ha elhatárolódunk a nyelvtantól és a kamera szenzorával látjuk magunk előtt a világot. A füst és köd gép viszonylag hasonló végeredményt adnak példának egy temetős jelenetet hoznék. Képzeljük el, hogy egy horror filmet nézünk és főhősünk egy esti órában megérkezik egy temetőbe, ez már önmagában egy hátborzongató érzéssel töltheti el a nézőt, de úgy tudjuk ezt még erősíteni, hangulatosabbá tenni, hogy fűjünk egy kis füstöt a levegőbe ami végig gomolyog a sírok között, viszi a szél és szép időben a hold fényét is látványosabbá teszi a fákon átszűrődve. Mivel nem egy horror filmnek szántuk a hatalmas rádiót ezért ezt szerettem volna

elkerülni. Illetve még egy tulajdonsága van a füstnek a hazzel ellentétben amit el akartam kerülni filmünkben az nem más mint, hogy a színes fényeket is felerősíti mondhatni viszi magával a füst míg ha hazet használ az ember ez nem fordul elő. Ez nálunk például akkor jelentett volna gondot mikor az éjszakai jeleneteket forgattuk és vacsoráztak a szereplőink. Itt a főfényünk mindig egy melegebb fényforrás volt és az ablakon szűrődött be a hold hűvös kék fénye ezzel is kontrasztot teremtve, még szebb látványosabb képet adva a nézőnek.

1.3 Világítástechnika

Ha már az előbb lebontottam az atmoszféra fontosságát, rátérek a világító eszközökre mivel ez az egyik legfontosabb tényező a filmkészítésben ami nem más mint a fény illetve árnyékok használata. Mondhatni itt dől el minden, kezdve a helyesen kiexponált képektől addig az általános hangulat megteremtéséig. Mint azt még fentebb említettem a fővilágosítómmal kitaláltunk egy listát, de fontosnak tartom ezeket felsorolni, mivel hatalmas szerepe volt a mesterséges fénynek a filmünkben. A lámpák amiket használtunk és a hozzájuk járó esszenciális eszközök és kiegészítőik (legnagyobb teljesítménytől a legkisebbig):

1db 1200 W 240V HMI ARRISUN (mellé egy olyan stand ami biztonságosan megfogja biztonságosan)

1 db Aputure LS 600X PRO Bicolor Led Spot

1db Fresnel Lens 10x

1db Light Dome 150

1db Light Dome Mini II

1db Lantern 90 w. skirt

1db Aputure LS 60x Bicolor Led Spot

2 db Floppy FLAG 120x120 (4'x4')

2 db Floppy FLAG 72"x24"

3 db AVENGER C-Stand 40"

2db GOBO-Head 2-1/2""

Ezen kívül még béreltem még ctb fóliákat illetve különböző méretű molinókat. A fóliákra azért volt szükség mert nem minden lámpának lehetett szabályozni a színhőmérsékletét, illetve amin lehetett szabályozni az se bizonyult elég hideg fényűnek. A molinókra azért volt szükség mert biztosak voltunk abban, hogy nem egyszer lesz olyan alkalom, hogy a kinti verőfényes napsütésből kell valahogy házon belül estét csinálni, ezekkel a nagy fekete anyagokkal pedig kiválóan le lehet fedni az ablakokat. A lámpák erősségét pedig az indokolta, hogy arra is volt példa, hogy este forgattunk nappali jelenetet és az ezerkétszáz wattos arri sun bizonyult erre a legmegfelelőbbnek. A kettő aputure lámpához választott egy-egy light domera azért volt szükség, mert a lehető legszórtabb fényt szerettem volna a színészek arcán amikor az volt az indokolt elkerülve ezzel az erős árnyékokat is és egy szép átfogó lágy képet kapva nem mellesleg az arcon lévő ráncok is eltűnnek amikor ilyen eszközöket használunk a fény szórására. Ezen felül béreltem egy darab lanternt, amit kizárólag a vacsora jelenetkor terveztem használni ezzel imitálva egy fej fölötti lámpát, csillárt ha úgy tetszik. Azért erre az eszközre esett a választásom mert erre lehet szerelni egy skirt nevezetű belül fényvisszaverő, de kívül fekete nem fényáteresztő anyagot. Ez azt a célt szolgálja, hogy a lehető legjobbanirányított fénysugárt kapjuk a természetességet megőrizve. Felülről érkezik ezáltal a fény lefelé az asztalra, de nem verődnek össze vissza a fotonok a szoba falain. Azért volt ez ennyire fontos mivel a vacsora egy emelkedett hangvételű jelenet a film végén veszekedésekkel, izgalommal. Kicsit már rejtélyes hangulata van ezért gondoltam, hogy a cselekményt segíti ha a háttér a szereplők mögött már sötétbe burkolódnak. Használtunk különböző flageket amik egy keretre feszített fekete anyagot jelentenek, ezzel terelve a fény útját a lámpák mellett vagy képen kívülre pl: a színész arca mellé tartva elvenni a nemkívánatos odaverődő fénysugarakat. Ebből a floppy flag névre hallgató modelleket akartuk kölcsönözni, de mint ez később kiderült semmilyen módon nem fért volna be abba az autóba amivel transzportáltuk a bérelni kívánt eszközöket. Így az egyel kisebb testvérét a sima flaget tudtuk magunkkal vinni, de végül ez is megfelelőnek bizonyult néhol kisebb áldozatok hozva, komplikációkat okozva. Magunkal vittünk még összesen négy darab állványt amikkel a lámpákat és a rájuk erősített fényterelőket tudtuk tetszés szerint pozicionálni. Három darab c standet vittünk és egy darab nagyobb és masszívabb avanger c standet. A nagyobb állványra azért volt szükség mert az ezerkétszáz wattos arri sun már egy akkora lámpa, hogy nem mertük egy sima c standre helyezni biztonsági szempontból. Mint később kiderült, ha egy sokkal kisebb esetünkben a 60x típusú aputure lámpát szeretnénk teljesen felülről vízszintesen belógatni akkor is sokkal biztonságosabban bizonyult a robosztusabb állvány. Igaz abból csak egy volt, de szerencsére sosem kellett egyszerre

használni az arri sunt amihez alaptól kértük egy kisebb lámpával amit felülről alkalmazunk. A gobo headeket azért kölcsönöztük, hogy a létező összes irányba tudjuk forgatni a levegőben a lámpatesteket. David, L. (2014)

1.4 Bérlet

Ezzel véget ért a kölcsönözni kívánt eszközök összegyűjtése, nem maradt más hátra mint megírni az emailt a rentalnak és egy árajánlatot kérni a négynapos forgatásunkra. Összegyűjtöttem ugyanígy két különböző listába mint felsoroltam, egy kameratechnika egy világítástechnika és elküldtem az e-mailt. Ekkor már igen szorított minket az idő mivel kevesebb mint egy hét volt a forgatásig, szám szerint öt nap. Vissza is jeleztek két napon belül, küldtek egy árajánlatot és mondták, hogy lehetőleg még pénteken vegyük át az eszközöket mivel hétvégén nincsenek nyitva. Mivel nekem nincs autóm se jogosítványom ezért segítséget kellett kérnem az eszközök szállításában. Ebben segített Horváth Jónatán aki a későbbiekben nagy szolgálatot tett autójával. 2024. 03. 01. pénteki napon elmentünk a rental raktárához. Először voltam életemben rentalban és egy hatalmas élmény volt minden téren. Az eszközök amiket eddig csak egy google táblázatban láttam végre a szemem előtt voltak teljes valójukban. Segítőkések voltak az ott dolgozók, adtak egy kocsit amire válogatni lehetett a dolgokat amiket vinni akartunk. Összegyűjtöttük Jónatánnal egyesével a technikát és neki is indultunk lepakolni Érdligetre. Két fordulót kellett tenni, mivel egyszerre nem fért be a sok eszköz, második forduló után mikor már minden a házban volt elkezdtem rendszerezni a dolgokat az egyik szobában amiről tudtam, hogy soha nem fogjuk látni a kameraképen. A legtöbb lámpát összeraktam és kipróbáltam, hogy minden rendben van e. Az objektíveket is kipróbáltam megnéztem mit is tudnak élőben. Innen már csak egy napra volt tőlünk a forgatás kezdete

2. A forgatás

2.1 1.nap

Mondhatni korai kezdéssel, indultunk az első napon, crew call 7:30 munkakezdés 8:00, de ez szinte az összes napra igaz volt. Nem pihentünk sokat, rengeteg beállítás volt. Még az előkészületi munkálatok alatt mikor felosztottuk a shotlistet napokra direkt úgy számoltunk, hogy az első két nap le tudjunk minél több beállítást, hogy ha csúszás is történne akkor is legyen idő felvenni mindent. Mivel pótforgatásra biztos, hogy nem tudtunk volna sort keríteni. Mi előző este a rendezővel ott aludtunk a helyszínen, erre másnak is volt lehetősége, de rajtunk kívül két stábtagnak is volt ezzel a lehetőséggel. 7:30-kor már gyülekezett a stáb az Érdligeti háznál. Mindenkin látszott, hogy izgatottak és várják a kezdést. Egy kis ösztönző beszéd után minden nekilátott a saját feladatának. Mátéval az első asszisztensemlel már kipróbáltuk előzetesen a dolgokat, viszont volt egy lámpa amit még nem láttunk ezelőtt és nem akartunk vele kísérletezni, mert féltünk, hogy megfelelő szaktudás nélkül kárt tennénk benne. Ez volt sajnos a legnagyobb lámpánk az arri sun így ez kapásból kiesett. Ezt a fővilágosítóm tudatta velem miközben Mátéval a kamerát szereltük össze. Mondtam neki, hogy akkor a 600x-el helyettesítsék a napfényt imitáló monstrumot. Eközben szereltük fel a gimballra a kamerát mert úgy voltam vele egy próbát megér, maximum egyből lekapjuk róla, hogy ha jelzi, hogy nem bírja el. Természetesen nem bírta el. Ennek tudatában kicsit stresszesen indult a forgatás, de haladni kellett mivel kisebb csúszásba kerültünk a technikai problémák miatt. Míg a kamerát szereltük és kint a világítást rakták össze ezen pozícióra osztott emberek, Ágoston különböző videók alapján és egy telefonos segítséggel egybekötve próbálta megszerelni az arrit. Arra rájöttünk, hogy az izzóval van probléma viszont a szétszerelése elsőre egy bonyolultabb folyamatnak tűnt. Szerencsére pótizzót kaptunk a rentalból, viszont tönkretenni se akartuk a lámpát ezért ez a folyamat nagyon lassan haladt. Közben a világítás megvolt és a kamera is készen állt. Úgy döntöttem, hogy ezt a gimballos térben úszó hatást, úgy fogom tudni a legjobban elérni, hogy kikapcsolom a kamerámba szerelt stabilizátort. Ez elsőre nem tűnhet a legjobb ötletnek, de ilyenkor egy másik módszert tudunk alkalmazni igaz ehhez egy számítógépes programot kell alkalmazni. Azt kell még tudni erről a módszerről, hogy ilyenkor attól függően croppol bele a képbe a program, hogy mennyire rázkódott a kamera. Ezt fejben tartva próbáltam meg komponálni a képet, de ez

nem volt egy egyszerű feladat, hiszen nem tudhatom mennyit fog majd levágni a végleges stabilizálás után. Miután megvoltunk az első beállítással át is álltunk a nappalis jelenetekre. Itt egy hatszáz wattos lámpával imitáltuk a kinti napsütést, szép időnk volt aznap, de azért rá kellett erősítenünk illetve így tudtunk konzisztensek maradni napfény terén. Itt az első beállításról azt kell tudni, hogy szinte egy 180 fokos fordulatot tesz a kamera ezzel is megmutatva a tér azon részét amit az első beállításban nem tudtunk megtenni. Sajnos itt megint problémába ütköztem, mivel csak egy külső monitor volt a kamerára szerelve így a mozgás felében láttam a képet a maradék lekövetést a kamerám monitorján kellett néznem amire szintén nem láttam rá tisztán amellet, hogy az egy alapból sokkal kisebb kihajtható kijelző. Összintén személy szerint ez lett a film leggyengébb része minden szempontból. A forgatást megelőző technikai problémák illetve a kapkodás nem tett jót semmilyen szempontból. Ezen felül Tomi aki a férfit karaktert játszotta se alakított a legszebben, de szerencsére ezután mindenki bele rázódott megfelelően a szerepbe. A beállítások amik ezután következtek mondhatni rendben lezajlottak, kisebb technikai problémák után amiket Mátéval hamar orvosolni tudtunk már át is állhattunk a második és harmadik jelenetre. Erről a kettőről azt kell tudni, hogy nagyon szorosan kapcsolódnak egymáshoz mivel időben nincs közöttük eltérés. Ekkor hozzák meg ugyanis azt a bizonyos rádiót amiből következik a film cselekménye. Ez a jelenet több helyszínen játszódik ezt előzetesen is úgy írtuk be az aznapi diszpozícióba, hogy viszonylag több időt szánjunk rá a sok átállás miatt. Ez a jelenet a konyhában kezdődött ahol Gizit látjuk ahogy mosogat, majd az ajtóban zajlik le egy párbeszéd amiket egy ansnittel és egy single shottal oldunk meg. Majd a nappaliba kerülünk ahogy éppen leteszi az új rádiót a régi helyére és beüzemeli a szerelő. Itt is egy rövidebb párbeszéd következik. Majd a folyosón látjuk ahogy elindul kifelé a szerelő a házból Gizi pedig bentről követi le szemével a távozást. Ezután főhősnőnk befordul a szobába bekapcsolja a rádiót ami elsőre teljesen hétköznapián szól, de hamar elromlik és elkezd befogni a kinti élet zajait szomszédos lakók beszélgetéseit. Majd mikor realizálni kezdi, hogy a rádióból jönnek a hangok feláll és kitekint az ablakon. Becsukja az ablakot majd visszatekint a rádióra és véget ér a jelenet.

Az első képnél mikor a konyhában áll nagyon sötét volt az arca használtunk egy fénykardot a falnak irányítva, hogy vissza derítsen az arcára a sötét konyhában. Ez meg is oldotta a problémánkat, haladhattunk tovább. Ezután az ajtóban következett egy beszélgetés. Itt a természetes fény megfelelőnek bizonyult, egy kis derítéssel kellett a színésznőkre erősíteni, de nem használtunk semmilyen lámpát. Majd következett a benti jelenet, a nagyszobában a napfényt erősítettük fel a 600 wattos lámpával. Ez is elégnek bizonyult így ki tudtuk

küszöbölni az arrisun használatát. Itt is két ansnittel vettünk fel, ezeknél is szükséges volt a derítés a mellettük lévő falról. Ezután a folyosóról láttuk ahogy, kijön a szerelő az ajtó felé. Először a 35mm-es gyújtótávolságú objektívet alkalmaztam ami először a gépen volt, de ez nem bizonyult megfelelőnek, nem tetszett a kép a túl nagy kivágás miatt. Gyorsan kicseréltük a 85 miliméteresre és egyből egy sokkal szebb képet kaptunk a tér összehúzásával. Itt alkalmaztam először ezt az objektívet és egyből nagyon megtetszett a képe. Innen egy kép erejéig közelebb ugrottunk Gizihez majd újra be kerültünk a szobába. Ebben a jelenetben szemügyre veszi az új rádiót majd kitekint az ablakon a hangok forrását kutatva.

Itt több nehézséggel is szembe kellett néznünk. Egyik az volt, hogy nem a kinti fényekre exponáltam így amikor elfordul az ablak felé teljesen kiégett a kép. Ezt előre tudtam, de nem tudtunk vele mit csinálni. A másik, hogy ekkora kezdtünk nagyon kifutni az időből az ez utánra tervezett jeleneteket fel se tudtuk venni ezen a napon. A színésznőknek máshol is volt programja ezen a napon így egy beállítást át kellett tennünk egy másik napra. Ez az volt amikor kihajol az ablakon és szétnéz a hangok miatt. Ezután még felvettünk 2 beállítást amihez nem volt szükségünk a teljes stábra. Ez kettő slideres shot volt. Egyik mikor elromlik a film elején a rádió a másik pedig a film legutolsó képe mikor látjuk és halljuk, hogy egy másik rádióból hallgatják Giziék veszekedését. Itt újra meg kellett teremtenünk azt világításban mint amit az első jelenetben láttunk mikor Gizi bemegy a szobába. Visszakerestem kamerán azt a képet és addig igazgattuk a 600 wattos amarant míg a megfelelő képet kaptuk újra a kamerán most már a három darab statívra eszkábált slideren. Azért volt szükség arra, hogy kilenc lábon álljon a slider mivel ez se erre lett tervezve, de ez állt rendelkezésünkre szóval fel kellett találnunk magunkat. Kicsit még így is inogott a kamera, de miután egy jó pár nekifutást tettünk kitapasztaltam, hogyan s miként kéne lenyomni a kamerát a sínre, hogy a legstabilabb képet kapjuk. Miután ezzel végeztünk és elindultunk ezzel az eszkábált szerkezettel és a kamerával a másik szobába szólt a rendező, hogy menjek ki egy pár perce mert gond van. Kimentem úgy, hogy fogalmam se volt arról, hogy mi fog történni. A fővilágosítónk vitte Kelenföldre a színésznőket és visszafelé problémák adódtak az autójával. Ez alapjáraton nem is lett volna akkora probléma, mert ő is ott aludt volna a helyszínen. Viszont számára túl nagy bevételi forrás az autó, így még aznap este vissza kellett mennie Kaposvárra, hogy minél hamarabb meg tudja nézetni egy szerelőnél. Megbeszéltük, hogy semmi baj nem történt és megköszöntem a mai napi munkáját majd mentem vissza befejezni az első napra maradt utolsó felvételünket. A szobában találtam egy lámpát az asztalon mellé raktam a rádiót, felkapcsoltam és szinte

tökéletesnek bizonyult a kis lámpa fénye. Kis állítgatás után és a szoba befüstölése után fel is vettük és végeztünk arra a napra mindennemű képanyag rögzítésével.

Elpakoltunk a nappaliba minden technikát Mátéval, felraktunk mindent tölteni majd vázoltam neki, hogy a maradék három napon a világítás is a mi feladatunk lesz, úgy, hogy a kamerára is összesen ketten voltunk. Tisztában voltam vele, hogy a második napon egyetlen jelenetet fogunk felvenni, mivel ez is két részből áll egy időben, csak szintén két helyszínen játszódik.

Ez a vacsora és az utolsó filmvégi veszekedés volt. Itt fejben megvolt, hogy miként kéne világítani, de úgy voltam vele, hogy mindenképp összerakom mátéval a lámpát az étkezőben és kipróbáljuk, hogy pontosan, hogyan is néz ez ki a gyakorlatban. Az esti vacsorát úgy képzeltem el, hogy a 60x van egy c standen teljesen felülről belógatva az asztal fölé amin egy light dome van és egy skirt. Kintről pedig a 600x imitál egy holdfényt az ablakon keresztül a falra egy ctb fóliával ötvözve. Itt arra gondoltunk, hogy a napfényt egy molinóval fogjuk blokkolni, úgy, hogy rácsukjuk az ablakot és alá állítjuk a lámpát. De ez egyenlőre a jövő zenéje volt. Már későre járt így gyorsan kiolvastam a kártyát kimentettem két külön hdd-re és elmentem aludni. Összességében egy jó élmény volt ez az első nap. Voltak nehézségek, de mindent meg tudtunk oldani közösen. Mindenkire szükség volt a stábból, mert a mai napig vallom, hogy ha nincs ott mindenki nem készül el ez a film, ami biztos, hogy nem ilyen formában. Kicsit frusztrált a tudat, hogy nem sikerült felvenni mindent, de ezzel számoltunk is ugyebár. Ami jobban aggasztott, az a fővilágosítónk kiesése volt. Tudtam, hogy sokkal több feladata lesz Máténak is és nekem is ezzel az emberhiánnyal. Ettől függetlenül magabiztosan vártam a második napot, mert tudtam, hogy mindent meg fogunk tudni csinálni csak még nagyobb koncentrációra és fegyelemre lesz szükségünk. Azt a konklúziót már levettem, hogy nagy fegyelem van a stábon belül és emellett jól is érzi magát mindenki. Véleményem szerint ennél a kettőnél nincsen fontosabb egy forgatáson. Ha ezek adottak egy jó élmény lesz mindenkinek, minden szempontból. Ezekkel a tapasztalatokkal zártam az első napot. Amennyire vártam olyan gyorsan el is repült. Ami nem melleleg az egész forgatásra igaz volt miután a végére értünk. Blain, B. (2020)

2.2 2. nap

Korai kezdéssel indultunk neki a második napnak is. Mátéval azt beszéltük meg, hogy minél előbb összeszereljük a kameratechnikát és utána látunk neki a világításnak. Hamar összeraktunk mindent, majd rátértünk a lámpák összeszerelésére. Még az elején szeretném kiemelni Szabó József másodéves szaktársam segítségét. Ő volt a stábunk “mindenes” a hangban is segített azoknak akikre ki volt osztva emellett nekünk hatalmas segítséget nyújtott. Az alázat és lelkesedés egyaránt elmondható a munkájára amit nálunk nyújtott, illetve érdeklődött s ha nem tudott valamit kérdezett. Ez szerintem kulcsfontosságú egy forgatáson. Mint mondtam ő segített a világítás összeszerelésében és lámpák elhelyezésében ezzel is hatalmasat könnyítve a Mátéval való közös munkánkban.

A vacsora jelenettel kezdtük ezt a napot. Elhelyeztük a főfényünket az étkezőben majd a kinti holdfényt imitáló lámpát. Mivel az ablakot be kellett sötétíteni ezért felhelyeztük a molinót alá a lámpát. Ezt egy gereblyével támasztottuk ki, ezzel elkerülve a lámpa melegedését. Ez volt az első alkalom, hogy ilyet csináltunk, de a célnak megfelelt, tökéletes volt bent a fény. Az ezt követő napon már sokkal letisztultabb volt ez a megoldás, kevésbé volt “kókány”. Egy totállal kezdtük a napot ahol a vacsorajelenet elejét látjuk. Ezt felvettük párszor, de a rendező egyszer sem játszatta végig a jelenetet. Már álltunk volna át, de hirtelen elkapott egy gondolat, hogy végig kéne játszani a jelenetet. Ugyanis úgy végződik, hogy felállnak a vendégek és hazamennek. Tomi ki is kíséri őket és gizi egyedül marad az asztalnál. Azért ragaszkodtam ahhoz, hogy végig menjen a jelenet mert nagyon erős kép volt ahogy gizi egymagában ül az asztalnál. Volt rá idő, egy erős képpel gazdagodott a film. Miután felvettük mindenkinek a single beállítását átmentünk a nappaliba ahol a film utolsó jelenetét vettük fel. Itt azonban adódtak komplikációk mivel ez volt az egyik olyan jelenet amit nem terveztünk meg előre ezért itt először rábízunk a színészekre teljesen a mozgást. Próbáltam memorizálni közben plánozni a fejemben, de már csúszásban voltunk így kezdett átmenni egy kapkodásba. A technika is ellenünk volt, az akksik sorra merültek le, a vaxis ledobta a vevőt mert túl meleg volt a szobában. Felvettük a jelenetet, de a színészeknek sajnálatos módon megint menniük kellett így kicsit össze lett csapva. Visszanézve a képeket nagyon csalódott voltam, mert számomra értékelhetetlennek tűntek akkor. Mint ez később kiderült nem voltak annyira borzalmasok azok, de nem is úgy néztek ki 100%-ban ahogy én azt elképzeltem. Ezért arra jutottunk, hogy ezt felvesszük egy másik napon még egyszer. Ez a két nap nem volt a legmagabiztosabb kezdés, Lackó teljesen el volt keseredve nem látta maga

előtt, hogyan fogjuk befejezni az utolsó két nap a filmet. De újra terveztük a napokat és felosztottuk úgy hogy mindenre legyen idő. Azt a javaslatot tettem, hogy utolsó nap addig marad mindenki amíg nincs meg az összes felvétel. Nem a leghumánusabb módszer, de mivel az első két napra elmondható volt, hogy kicsit jobban el volt engedve a társaság ezért valahogy összébb kellett fogni a társaságot növelni az általános fegyelmet. Megbeszéltük, hogy lesz egy lelkesítő beszéd reggel és elmentünk aludni.

2.3 3. nap

Mivel újra lett szervezve a diszpó ezért kicsit korábban kezdtük a napot. Mindenki időben megérkezett ekkor már kicsit fáradtabbak voltunk de frissen bizakodva álltam neki. Megtartotta a 1st ad a beszédet és neki is láttunk a napnak. Ma is egy esti jelenettel kezdtünk ez nem más volt mikor Gizi és Tomi vacsoráznak. Hasonló volt a setup mint előző nap. Itt már kicsit összeszedettebb volt a blocking amivel kizártuk a nemkívánatos napsütést az étkező ablakból. Ugyanúgy a 600x szolgáltatva a holdfényt 1-2%-os fényerősséggel egy ctb fóliával megspékelve. Az asztal felett lógott a 60x a lanternel felszerelve amin a skirt irányította fénysugarat. Mondhatni már rutinosan szereltük a lámpákat, magabiztosabban bántunk az eszközökkel. Józsi ezen a napon is kiváló segítséget nyújtott, gyorsan haladtunk. Itt két ansnittet vettünk fel illetve egy kistotált a folyosóról ahol Gizit látjuk oldalról mikor kitekint a rádió irányába. Mikor ezzel meg voltunk átálltunk a nappaliba ahol Gizellát láttuk ahogy alszik a rádió mellett és Tomi ébresztgeti. Ekkor már tudtuk is használni az arri-t mert Miksa időközben megszerelte. Ezzel tökéletesen el tudtuk érni a reggeli hangulatot. Kicsit sajnálom, hogy ezelőtt nem tudtuk használni, de örülök, hogy erre a shotra már üzemképes volt mivel itt a 600x-nek nem lett volna megfelelő a fénye. Ezután újra felvettük azt a veszekedős jelenet amit nem sikerült előzőleg. Itt ugyan azt a lámpa sorrendet kellett felállítani mint volt. Kintről egy gyengébb holdfény szerű kékesebb fény. Bent a 60x egy eggercattal, hogy minél szórtabb fényt kapjunk és a nappaliban látható csillár fényét imitáljuk. Most már magabiztosabban ment a mozgás illetve a karakterek követése. Nem is volt annyira szoros az idő mint első alkalommal. Ezt felvettük párszor majd áttértünk a nap utolsó jelenetéhez. Ez volt az első montázs jelenet. Ezt úgy képzeltem el a filmben, hogy több hétköznapi cselekvése közben látjuk Gizit amit zenére illetve a rádióból kiszűrődő veszekedésekre vágunk össze. Lackó úgy írta bele a forgatókönyvbe, hogy egyre durvább

veszekedéseket hallunk. Sajnos ezeket nem sikerült megírnia annak ellenére, hogy többször is megkértem. Itt igazából teljesen szabad kezet kaptam afelől, hogy képileg mit látunk. Az volt a koncepció, hogy nem hétköznapiabb képeket használjak, mivel ezek a montázsok szinte sosem úgy sikerülnek itt az egyetemen mint ahogy azoknak kéne. Magabiztosan álltam neki úgy, hogy előtte nem különösebben gondoltam át, hogy mit is kéne látni veszekedések hiányában. Először hosszabb jelenetekről volt szó, de én ezt elvetettem. Erre a napra egy montázs volt az utolsó kettő. Erre a napra egy esti jelenetet gondoltam. Gizi fekszik az ágyban és nem tud aludni a veszekedéseket gondolata miatt. Ezt a teljesen esti érzést úgy értem el, hogy félig lehúztuk a redőnyt, beküldtünk egy hidegebb fényt és kamerán belül eltekertem a hőmérsékletet egy normálisnál sokkal hűvösebb irányba. Egy topshottal kezdtünk ahol Gizi fekszik az ágyban és bámul felfelé nézi a plafont. Majd arra az elhatározásra jut, hogy felkel gyújt egy gyertyát és odaül a rádióhoz hallgatni a veszekedéseket. Az első beállítás viszonylag hamar megvolt és elégedett voltam a végeredménnyel. Ezután szintén egy topshotra álltunk át ahol egy fiókos szekrényt látunk aminek kihúzza a felső polcát a színésznő és egy gyertyát vesz ki belőle. Itt maradt a világítás mint az előző beállításnál. Pár korrekció és próba után hamar megvoltunk ezzel a képpel. Ezt követte egy öngyújtó közeli majd a gyertya gyújtás. Amint ezekkel megvoltunk jött a nehezebb része ennek a montázsnak. Itt át kellett sétálni a másik szobába úgy, hogy mindössze a gyertya fénye volt a világításunk illetve a kintől beérő hűvös fény. Így is az objektív határait súroltuk mivel teljesen nyitva T 1,5-n használtuk, hogy minél több fény tudjon magába szívni a szenzor. Úgy tudtam megoldani a kellő fény mennyiséget, úgy, hogy plusz lámpákat nem kapcsolunk egyik szobában se a jelenet drámaiságát megtartva, hogy egy kis kocka lámpát adtam a színésznőnek a kezébe amit a gyertyatartó alatt tartott felfelé az arca felé. Ez kellően ráerősített a gyertya fényére. Ezzel a gyertya lámpa kombinációval felszerelve indult neki Gizi a nappalinak. Ezt párszor újra kellett venni, mert elcsúszott a fókusz a teljesen tág rekesz miatt, de utána egy gyönyörű képet kaptam és teljesen elégedett voltam a végeredménnyel. Itt még vettünk 2 beállítást. Egyet Giziről szinte szemből egyet pedig a hálósoba felé ahogy megérkezik Tomi. Ezeknél is a gyertya lámpa kombót használtuk. Itt a háló felé lévő shotnál egy dutch angle-t alkalmaztam, mert úgy voltam vele, hogy megfelelően ráerősít a jelenetre. Szabó, G. (2018)

Az volt a fejemben, hogy ez lesz a montázs vége felé az utolsó képek egyike, így indokolt ez a kameraszög. Ez rendben is volt egyetlen hibát véltem felfedezni, mégpedig azt, hogy az egyik lámpa miatt használt elosztó teljesen belelóg a képbe mikor átélézünk Tomira. Sajnos ezt csak azután vettem észre, hogy átálltunk így ezt nem tudtuk újra felvenni. Mivel a

színészeknek mennie kellett. Elkerülte a figyelmem felvétel közben előtte pedig nem látszott a képen mert annyira elmosta a háttér az objektív, hogy semmi nem látszott a hosszabbítóból. Végül ezt az utómunkálatkonál úgy tudtuk orvosolni, hogy előbb elvágtuk az a képet. Azt vettem észre így utólag, hogy ilyen apróbb tárgyak néhol felfedezhetőek a filmben sokszor az összképre és a nagyobb tárgyakra figyeltem, az apróságok elkerülték a figyelmem. Ez volt a nap utolsó felvétele így a harmadik nap végéhez értünk. Összességében ez a nap sokkal inkább összeszedettebb volt mint az ezt megelőző kettő. Mindenképp jót tett az a reggeli lelkesítő beszéd. Mindenki a saját feladatára koncentrált mint ahogy megkértük őket. Illetve ha azzal megvolt segítkezett a többieknek. Kevesebb is volt az üresjárat és az általános kommunikáció is jobb volt. Már mindenki teljes magabiztossággal kezelte a saját eszközeit azt mondhatom. Annak ellenére, hogy ez egy kifejezetten hosszú nap volt. Előbb is kezdtük és kicsivel tovább is maradtunk. Ami kifejezetten jól esett az az volt, hogy senkitől nem kaptunk ezért egy rossz szót vagy szájhúzást sem. Ilyen téren az elejétől a végéig fegyelmezett volt a stáb. Belső konfliktusra nem volt példa. Ha volt is nézeteltérés hamar megbeszélték a stábtagnak és tovább tudtunk lendülni.

2.4 4. nap

Ezzel eljutottunk a negyedik egyben legutolsó forgatási napunkhoz. Már jobban látszott rajtunk a fáradtság a többi naphoz képest. Mindenkin meglátszott, hogy közeledünk a forgatás végéhez. Ettől függetlenül a lelkesedés nem hagyott alább senkiben sem. Már a célegyenesben voltunk és semmi nem tántoríthatott el minket ettől. Én is kezdetem megnyugodni személy szerint mivel úgy voltam vele, hogy most már biztosan megleszünk minden jelenettel s beállítással. Ma reggel is volt egy lelkesítő beszéd, részben a fentebb felsoroltakra való tekintettel. Részben azért mert pozitív hatással volt a csapatra az előző napon is.

A mai nap első és az adott jelenet egyetlen elmaradt beállítása az volt mikor Gizi kihajol az ablakon és a rádióból kiszűrődő hangok forrása után kutat. Ehhez a beállításhoz még előző este visszakerestem az első nap felvett szobás jelenetet és csináltam pár képernyőmentést, hogy tudjam nagyjából milyen erősségű, irányú és kelvines világítást kell újra összeraknunk. Azt elmondhatom, hogy azért volt erre szükség, mert a forgatás alatt teljesen összekeveredett a fejemben a forgatott jelenetek sorrendje. Nem emlékeztem már a végén arra se, hogy

melyik nap mi volt nem, hogy mivel s hogyan világítottunk egy jelenetben. Ez azóta már tisztázódott a fejemben, de ott közben annyira összekuszálódott, hogy muszáj voltam a nyers felvételekből frissíteni a memóriám. Miután ez megtörtént összeszereltük a kamerát és felraktuk a világítást az ablakhoz. Először a 35mm-es objektívvel próbáltam meg felvenni a kihajlást, de ezzel több komplikációba is ütköztem. Az egyik az volt, hogy sehogy nem tudtam úgy helyezkedni, hogy ne tükröződjön benne a lámpa amit felszereltünk illetve én magam se. Valahogy mindig benne volt valami az ablak tükröződésében akárhogy álltam. Ez azért okozott akkora gondot, mivel szükségünk volt arra a részre is mikor csukódik az ablak illetve mikor már csukva van. Hiszen ezzel tudjuk erősíteni a nézőben már a film elején azt, hogy a rádióból halljuk a hangokat nem pedig kintről. Ide előzetesen szélfűvást, kutyaugatást, madárcsiripelést terveztünk s ezeket úgy effektelni a későbbiekben, hogy azt a hatást keltse mintha a házból jönne az ablakon keresztül. Ekkor döntöttem úgy, Miksa javaslatát is figyelembe véve, hogy próbáljam meg a 85mm-es objektívvel ezt a shotot. Így is lett átcseréltük a lencsét helyet változtattam és újra nekifutottunk. Most szembe álltam teljesen az ablakkal, de egy kicsit lentről felfelé álltam a kamerával ezzel teljesen kiküszöbölve a nemkívánatos tükröződések. Ezután álltunk át a benti veszekedésre. Ez a jelenet abból áll, hogy Gizit látjuk sírni a rádión mert egész nap a veszekedéseket hallgatta. Itt már kezd beleőrülni a rádió hallgatásba ez látszik is rajta. Tomi hazaérkezik mire a be nem fizetett számlák sokasága fogadja. Ezen feldühödve megindul a nappali irányába ahol Gizit találja. Itt történik meg a veszekedés majd miután Gizi kiönti a lelkét Tominak elvonul a hálósobába Tomit faképnél hagyva. Erről a jelenetről azt, kell tudni, hogy nagyon sok időt hagytunk rá a diszpozícióban mivel ki kellett találnunk a színészek koreográfiáját. Miközben ezen ötletelt a rendező az első asszisztensével(1st ad) Jonatánnal addig mi összeszereltük a világítást. Közben gondolkoztam egy olyan koreográfián ami megfelelően szolgálja storyt és a néző is egy olyan képet kaphat amit már nem látott ezerszer a film során mert már megint a nappaliban volt a jelenet. A rádió mögötti és melletti falat mindenképp el akartam kerülni és az ablak felé se nézhettünk mert teljesen kiégett volna a kép mint a film elején. Ebbe nem akartam még egyszer belefutni. Bementem a szobába és vázolták nekem az ötleteket, hogy hogyan is kéne ezt a jelenetet felvenni. Ezekkel csak egy probléma volt az pedig az árnyékom a színészeken és a falakon. Ezt az apró részletet nem kalkulálták bele így újra kellett tervezni az egészet. Volt egy olyan ötlet, hogy Gizit látjuk mikor sír a rádión majd mikor Tomi megérkezik követjük az egyik sarokban álló szekrényig ahol leveszi a zakóját és visszamegy Gizit leteremteni. Ez is okozott pár problémát. Ugyanis nem fértem el a kamerával a szekrény és a fal mellett mikor kinyitotta a szekrény ajtót. Az az ötletem támadt, hogy úgy kéne

megoldani ezt a jelenetet, hogy Gizit látjuk ahogy sír a rádión majd megjön Tomi kikapcsolja azt és Gizin maradunk. Tomi közben lerakja a zakót és visszasiet Gizihez aki értetlenül néz. Miután vázoltam az ötletet az alkotó társamnak ő elkezdett a színészekkel beszélni erről ötletelni velük. Sajnos ez viszonylag sok időt vett igénybe így kezdtünk kifutni a jelenetre szánt időintervallum kereteiből. Ez végül a jelenet rovására is ment. Többször nekifutottunk, de ha hibáztak a színészek nem haladtunk tovább hanem újrakezdtük az elejéről. Ez csak annyiból volt problémás, hogy nekem fogalmam sem volt az utána következő koreográfiáról. Nem tudtam a ritmusát a jelenetnek, hogy mi-mi után fog következni. Ez a filmben is látszik ennél a jelenetnél illetve a legutolsónál is egyaránt. A színészvezetésre volt idő, de mikor újra akartam venni egy jelenetet sose örültek neki. Nem volt lehetőség tökéletesíteni a jeleneteket, én azt vettem észre a kamera illetve, technikai része sokkal kevesebb figyelmet kapott az egész forgatáson mint amennyit megérdemelt volna. Ezt utólag nagyon sajnálom, de akkor nem fogalmazódott meg bennem mert vitt magával a forgatás. Visszatérve a jelenethez, itt is ki kellett küszöbölni egy apró tükröződést ami a velem szembe lévő üvegajtós szekrényen jelent meg. Ezt egyszerűen ki tudtuk küszöbölni, simán arrébb húztuk az egyik üveget és egyből megoldódott ez a probléma. Simán úgy nézett ki mintha pakoltak volna a szekrényben és úgy maradt volna. Ezt esetleg egy polár szűrővel lehetett volna még kiküszöbölni, de azzal nem rendelkezem és bérelni se tudtam mert nem találtam náluk. Még egy olyan nehézség adódott, hogy a hangmérnök is csak a sarokban fért el így arra is figyelniem kellett, hogy ő ne látszódjon be. Ekkor vettem észre, hogy a tükröződés most se volt tökéletesen kiküszöbölve. Szóval plusz egy tényező volt amire figyelni kellett a komponálás közben. Mint már mondtam ez a forgatás vége volt, és ez mindenkin illetve mindenben meglátszott, de haladtunk tovább rendületlenül. Párszor nekifutottunk ennek a jelenetnek, amit tudtunk kijavítottunk, de haladni kellett tovább. Innentől az utolsó két jelenetünk volt hátra ami nem más volt mint a két montázs. Most is rögtönözni kellett, de hamar kitaláltam két jelenetet hogyan kéne megmutatni Gizi kapcsolatát a rádióval megmutatni, hogyan örül bele a szomszédok veszekedésébe. Az egyiket a konyhában képzeltem el. Kintről látjuk egy rácsos kis konyha ablakon ahogy megjelenik egy hálóingben arcán a fáradtság látható. Egy kávé kezd el készíteni, de közben hallgatja a rádióból kiszűrődő veszekedéseket. Itt teljesen elvittem kreatív irányba hiszen nem volt semmilyen megkötés. Később megkaptam, hogy kicsit már klipes lett ez a rész. De ez is volt a cél nem megszokott hétköznapi beállításokat akartam alkalmazni. Hanem a saját esszenciális látásmódom akartam belerakni a jelenetbe, filmbe. Ez végülis az egész műről elmondható. Kezdő képnek ugye kintről a kis ablakon keresztül akartam megmutatni ahogy bejön Gizi a

konyhába. Ezt mindenképp a 85 mm-es objektívvel akartam felvenni. Úgy képzeltem el, hogy a kép szélein látszik még a házfal közepén az ablak amin keresztül látunk be a konyhába. Az ablakon még volt egy szúnyogháló amit le kellett csavarni mert nem láttunk be tőle rendesen. Ezt lekaptuk és máris rendesen láttuk, hogy mi van bent. Azonban itt még korántsem végeztünk a shot előkészítésével. Mivel a fehér falat sütötte a nap ezért le kellett valahogy árnyékolni a falat. Azt a megoldást találtam ki, hogy két c standre rögzíték egy-egy flaget amit beállítok az ablak két oldalára és átdobok a tetején egy molinót, hogy minden irányból le legyen sötétítve a ház. Így tudtam bentre exponálni anélkül, hogy kiégett volna a fal. Itt is nagy segítséget kaptam Ágostontól, Miksától, Mátétól és Józsitól mert amint vázoltam nekik a víziót el is kezdtek munkálkodni amíg én nekiálltam a következő shot előkészítésének. Arra gondoltam, hogy ezután úgy vágathánk bentre, hogy kintről látjuk ahogy belenyúl a kávéba bent pedig a plafon felé áll a kamera és Gizi “rászórja a kávé a lencsére”. Ehhez azonban szükség volt egy üveglapra. Egy helyen tudtam elképzelni, hogy találunk ilyen az a padlás volt. Amíg a srácok szereltek addig én felmentem és találtam is. Annyi volt a probléma, hogy kb 1,5m x 40cm-es volt és borzalmasan koszos. Nem volt más így levittem azt, összetörtem, hogy legyen egy akkora darab amit a lencse fölé lehet rakni. A széleit leragasztottuk és alaposan megtisztítottuk. Kipróbáltuk és tökéletes volt. Ezt azért tartottam fontosnak ilyen alaposan leírni mert a forgatásra jellemző volt ez a fajta rögtönzés és ilyesfajta megoldások. Abból dolgoztunk ami volt. Eddigre a kinti napfény blocking is összeállt így felvettük azt először. Itt nem volt elég magas a statív amit használtunk így egy kerti asztalra kellett felhelyezni amíg én egy létrán és félig az asztalon álltam. Ezzel végeztünk és bementünk. Hátára állítottam a kamerát rátettem az üveglapot. Elmondtam Gizinek mi lesz a feladat és már kanalizta is a kávé az üvegre. Itt még volt egy egyszerű kameramozgás ahogy gizi arcát látjuk miközben gondolkozik onnan haladunk lefelé ahogy azt látjuk, hogy már túltölti a tejet. Amint ezzel végeztünk átálltunk az utolsó montázsra. Itt az volt az elképzelésem, hogy azt látjuk ahogy pakolja a különböző lekvárokat közben hallgatja a rádiót amit mi a nappaliból látunk. Itt két beállítás volt. Egy a “lekvárok szemszögéből” egy 24 mm-es objektívvel egy pedig a nappaliból ahogy azt látjuk ahogy pakol illetve kitekint. Ezekkel hamar meg voltunk simán ment ez a két beállítás. Itt már hangot se vettünk a végén fókusz se húztunk, mert nem fért el a nucleus a polcok közé helyezett kamerára szerelve. Ezzel végére is értünk az utolsó napnak. Minden jelenet megvolt, minden beállítás amit terveztünk. A stáb nagy része már kint volt a kertben és pihent. Kimentünk mi is megköszöntük mindenkinek az alázatos és profi munkáját. Hatalmas segítség volt mindenki, ügyesen és tisztességesen végezték a rájuk osztott feladatokat. Ezután megindult haza a

csapat nagy része, páran maradtunk az érdi házban. Még sok munkánk volt, pakolás, rendszerezés, rendrakás. Az utóbbira nagyon nem is került sor. Kiválogattuk a saját bérelt illetve kölcsönkapott eszközök sokaságát. Külön kupacokba rendeztünk minden egyes eszközt. Ezután elmentünk aludni. Másnap visszavittük a rentalba a bérelt eszközöket majd mindenki hazament itt véget ért a forgatás.

3. Utómunkálatok

3.1 Képi utómunka

Miután leforgattuk a filmet még korántsem végeztünk a feladatokkal hiszen még várt ránk egy vágási, hang utómunka illetve színezési fázis. Ezeket nagyrészen én csináltam. Mindenek előtt már nagyon kíváncsi voltam arra, hogy mit alkottunk, hogyan is néz ki “nagyban”. Értem itt most a monitorom. Belenéztem szinte az összes nyersbe illetve ráraktam egy rec. 709 conversion lutot, hogy ne egy flat slog-3 képet kelljen nézni. Miután átfutottam a nyers sokaságát elégedett voltam az összképpel. Voltak benne kisebb hibák itt ott, de általánosságban úgy nézett ki a film ahogy én azt elképzeltem a fejemben. Eddig ez volt a legnagyobb, legkomolyabb filmes projektem amiben operatőr szerepet töltöttem be, így volt rajtam bőven nyomás, de így elnézve a nyersket szerintem jól teljesítettem illetve mindenki aki a kezem alá dolgozott a stábben kifejezetten ügyes volt. Minél hamarabb összeállítottam egy “nyers” vágatot. Erre azért volt szükség mert látni akartam, hogyan passzolnak egymás után a jelenetek. Az egy dolog, hogy szépek a képek, de ha nem passzolnak jól össze aligha érnek valamit. Gyorsan összedobtam egy vágatot ami elsőre 25 perc lett. Ezt nem is mondanám vágatnak csak egymás után dobáltam a nyersket, hogy egy összképet kapjak. Elsőre sokkolt a 25 perc, mivel vannak benne hosszú nehezebben vágható jelenetek. De tudtam, hogy ebből még bőven lehet farigcsálni mire a vágási fázis végére érünk. Úgy voltam vele, hogy legalább egy tizenkilenc perc környékére mindenképp redukálni szeretném a hosszúságot. Ezt már előre tudtuk, ennyi van ebben a storyban illetve filmben. Miután megmutattam ezt a vágatot Jonatánnal illetve Lackóval ők is azon az állásponton voltak mint én. Miszerint a film egyben van viszont ebből még sokat kell redukálni. Ezután nekiálltunk Lackóval a vágásnak. Ő olvasta a scriptet és tette a javaslatokat illetve hozzáfűzte a gondolatait miközben én vágtam a filmet. Jól ment a közös munka jó ötletekkel támogattuk egymást ezzel együtt a filmet. Mind a ketten jó meglátásokkal rendelkezünk. Kezdett összeállni a film ritmusa. Voltak kisebb nehézséget okozó képi problémák. Mint, hogy az egyik jelenetben mikor Gizi feláll a rádió előtt és elindul az ablak felé ezt mi kamerával leköveztük, de teljesen kiégett a kép.

Itt úgy kellett igazgatni finomítani a vágást, hogy a mozgás vigye a karaktert egyik beállításból a másikba. Még ilyen és egyéb apróságok bonyolították a vágást. Amit viszont

észrevettem minél tovább néztem a képeket, hogy egyre több hibát véltem felfedezni a képek szélein illetve itt-ott elszorva a képen. Gondolok például a ház termosztátjára, a képen áthúzódó hosszabbítóra, egy belógó kábelre, az első jelenetben fiókban meghúzódó kutyás képre. Szerencsére ezek tényleg csak apróságok és a legtöbbet észre sem veszi az ember, csak ha direkt erre figyel vagy többször látja a filmet, adott jelenetet. Ezt csak azért emeltem ki, mert ott egyet se vettem észre ezekből, itt viszont többször is felfedezni véltem oda nem illő kis tárgyakat. Miután meg voltunk a film nyerse vágásával megmutattuk más szaktrásainknak is a filmet és kikértük a véleményüket, ők hogyan látják miket változtatnának. Kaptunk különböző véleményeket ezeket szelektálva illetve átbeszélve haladtunk tovább a vágással. Ezeket a finomításokat elvégezve úgy döntöttem, hogy elviszem most már megmutatni egy szakmai tanáromnak Rumann Gábornak. Levetítettem neki az egyik óra keretein belül. Beszéltünk róla egy negyven perct és nagyon jó meglátásokat fűzött hozzá. Máshogy látta a filmet, illetve nem úgy látta mint a mi szemünk, ugyanis nagyon hozzászólt már. Főleg olyan javaslatokat tett, ami a film egységesebb vágási stílusát illetve ritmikáját szolgálják. Ezeket mind lejegyzeteltem és még egyből óra után implementáltam a vágóasztalon. Jót tettek ezek az apró változtatások az adott jeleneteknek. Ezt régebben is tudtam, de most már teljesen megbizonyosodtam, hogy rengeteget számít a “szűz” szem. Illetve az is egy hasznos dolog tud lenni, hogy ha egy teljesen külsős személy vágja a filmet aki lehetőleg ott se volt a forgatáson. Ez egy remek lehetőség lett volna, ha ismertem volna olyan személyt aki köztudottan jól vág mondhatni ez a specializációja és nem kell egy vagyont kiadnunk neki erre a munkára. Mivel a bérlet és forgatás által keletkezett költségek felhasználták a költségvetésünk tetemes részét. Murch, W. (2010)

3.2 Hangutómunka

A vágás alatt is elkezdtük foglalkozni a hang utómunkával például a zenéket vágás közben kerestük még. Viszont a dialógusokra utána tértünk rá. Úgy rögzítettük a hangot, hogy 2 csíptető mikrofont használtunk a színészeknél illetve emellett egy puska mikrofont egy hangrögzítővel. A csíptető mikrofon vevője a kamerába volt vezetve így az beleégette a képi anyagba az általa rögzített hangot. A puska mikrofon pedig a hangrögzítőben található sd kártyára mentette az általa rögzített hanganyagokat. A csíptető mikrofon sokszor

kifejezetten ruhazajos volt, főleg Gizinél. Ez valószínűleg annak köszönhető, hogy Gizin az esetek többségében egy egyberuha volt így megnehezítette az elhelyezést minden szempontból. Ezeket a nem kívánt hanghatásokat egyszerűen kivágtam a hangsávból majd helyettesítettem egy olyan “üres résszel” a hangsávból ahol nem volt beszéd ezzel elkerülve a clippelést. Ahol tudtam helyettesítettem a puska mikrofon hangjával viszont ez csak az első két nap felvett képeknél tudtam megtenni. Mivel a harmadik és negyedik nap hangja teljes mértékben elveszett. Ez nem tudom, hogy fordulhatott elő illetve, hogy pontosan mi történhetett mivel a négy nap kétszer is kiolvastam az sd kártyát egyszer az első nap egyszer pedig az utolsó napon a forgatás legvégén. Én nem tudok róla, hogy kártyát cseréltek volna benne, de az a két nap valahogy elveszett. Szerencsére a csiptetős mikrofonok elfogadható hangod biztosítottak. Miután a színészek hangsávját elegyengettem rátértem a rádióval kapcsolat hangok szerkesztésére. Különböző zúgások hanghatások csatorna váltás hangok, szerkesztésére. Itt próbáltam minél színesebbre keverni a hangokat minél több elemből álljanak élethűbb legyen a rádió hangja, hiszen előtte egy teljesen csendes dobozt láttunk csak a képen. Különböző veszekedések is hallhatók a film során ami a rádióból szűrődik ki illetve szinte folyamatos a zene. Ezeknél az volt a cél, hogy minél inkább úgy módosítsuk a hangot, hogy olyan érzést keltsen mintha a rádióból jönne. Erre tökéletes megoldást nyújtott az eq. A mély frekvenciákat levettem a magasakat pedig kiemeltem. Ezzel rádiós hangzássá változott a már meglévő hangunk. Emellett egy olyan effektet helyeztem a hangsávra aminek segítségével azt tudtam változtatni, hogy mennyire legyen visszhangos a rádióból jövő hang. Ezt mindig igyekeztem a szobához igazítani. Mikor a nappaliban voltak kevésbé mikor a konyhában ültek egy fokkal jobban zeng a hang. Mintha az egész házban keresztül visszhangozna a rádióból kiszűrődő muzsika. Blain, B. (2020) Keast, G. (2015)

3.3 Fényelés, color grading

Miután a vágóasztalon megtörtént a finomra vágás hangutómunka és minden egyéb vágással kapcsolatos tevékenység egy feladat maradt hátra ez pedig a film fényelése. Mint írtam s-log 3-ban rögzítettem a filmet. Ez egy teljesen “flat” színektől kontrasztól mentes színprofil. Mondhatni egy teljesen szürke képet kapunk amit utólag tudunk kiszínezni. Ez egy sokkal szabadabb kezdet ad nekünk az utómunkálatoknál. Nagyobb dinamikus tartományban is dolgozik a kamera, így a lehető legközelebbi képet kapjuk ahhoz képest, hogy a valóságban mit láttunk. Itt a koncepció az volt, hogy egy melegebb árnyalatú elején világosabb

színezésből haladjunk egy sötétebb kékesebb irányba ezzel is követve illetve ráerősítve a néző képzeletében Gizi leépülésére. A nyitójelenetnél a meleg fények dominálnak. Mikor meghozzák a rádiót még mindig a melegebb fények vannak jelen, de akkor történik meg az első váltás mivel meghallja a szomszédok veszekedését. Az utána következő vacsora jelenetben már megjelenik mögötte a kékes holdfény ami kiszakítja ebből a meleg barátságos világból. Próbáltam ezt figyelemben tartani és ezzel kísérni Gizi változását. A film végi utolsó két jelenetről pedig azt lehet elmondani, hogy szinte teljesen sötétségbe burkolódzik a film. Elveszik a kezdeti melegség és egy hideg komor világba megyünk át. Davinciben fényeltem. Haine, C. (2019) és Hurkman, V. (2014) alapján.

Összegzés

Így visszatekintve csak pozitív emlékeim vannak a forgatásról mind az utómunkálatokról. Nem lett tökéletes a film, vannak benne kisebb nagyobb hibák, de ezt előre tudtam, hogy így fog alakulni. Amit én is látok, hogy a korhúséggel vannak problémák, illetve az operatőri munkában is hibáztam hol kicsit hol nagyobbat. A korhúség érdekében mindent megtettünk ami tőlünk tellett. Azt elmondhatom, hogy nagy fába vágtuk a fejszénket ilyen téren. Valószínűleg ha kétszer, háromszor, tízszer ekkora lett volna a költségvetés egy ennél sokkal korhűbb képet tudtunk volna kreálni. Az operatőri hibákra annyit tudok mondani, így utólag, hogy ezentúl minden jelenetet meg kell tervezni nem hagyok semmit a helyszínrre főleg ha nem ilyen komplex. Az idő hiányra is foghatnám, de nem akarok hárítani se. Előfordultak hibák ezt a tapasztalatlanságomnak tudom be. Emellett a montázsna nagyon örülök viszont mivel az teljes mértékben improvizáció volt amit a helyszínen találtam ki és szerintem egy szép része lett a filmnek.

Jó volt végre komolyabb eszközökkel dolgozni nem éreztem azt, hogy hátráltattak volna, illetve hiányzott volna a hozzáértés ez mindenképp egy pozitív megerősítés volt a forgatásról. Szeretném még egyszer kiemelni az alázatos becsületes munkáját. Egy fárasztó négy napot tudhatott maga után mindenki mégsem éreztem egyszer se senkin ezt. Becsületesen végrehajtotta mindenki a rábízott munkát. Jó volt egy ilyen “nagyobb” projektben operatőrködni. Úgy éreztem, hogy jól tudtam vezetni azokat az embereket akikért én feleltem. Nagyobb volt a felelősség és a nyomás is, de szerintem jól tudtam kezelni az egész forgatás alatt. Minden szempontból egy pozitív tapasztalat szerzés volt ez. Érdeklődtem a forgatás után a stábtagnoknál, hogy ők hogyan élték meg ezt az egészet és mindenkitől egyöntetűen pozitív visszajelzéseket kaptam. Volt olyan személy aki azt mondta, hogy ez volt élete eddigi legjobb, leghangulatosabb forgatása. Nekem ennyi elég is igazából, mindent fel tudtuk venni kivétel nélkül és az egész stáb jól érezte magát. Számomra is eddigi legjobb forgatási élményem volt remélem még sok ilyennel fogok gazdagodni. Akár azon hallgatók filmjénél akik nálunk segédkeztek.

Végző gyanánt annyit mondanék, hogy a film úgy néz ki minden tekintetben ahogy azt én elképzeltem és ennek nagyon örülök. Ami vízió még a kezdetekben megtörtént azt át tudtam adni. Úgy érzem, hogy az eddigi munkáimhoz képest ez a film minden tekintetben fejlődés felé mutat, de még nagyon hosszú utat kell bejárnom. Büszke vagyok erre a filmre a saját szépségeivel és hibáival együtt véve. Szeretném megköszönni a rendező társamnak a

bizalmat és a lehetőséget illetve minden olyan személynek a segítségét aki bármilyen formában hozzájárult a film létrejöttéhez.

Felhasznált irodalom

- Blain, B. (2020) *The Basic of Filmmaking: Screenwriting, Producing, Directing, Cinematography, Audio, & Editing*. Amerikai Egyesült Államok: Routledge.
- Bokor, P. (2021) *A film mint mozgás - Gondolatok a film szépségéről és szabadságáról*. Budapest: Atlantic Press.
- Charles, B. (2023) *The story of the cinema in 50 Palettes*. Amerikai Egyesült Államok: Frances Lincoln.
- David, L. (2014) *Lighting for Cinematography: A Practical Guide to the Art and Craft of Lighting for the Moving Image*. Amerikai Egyesült Államok: Bloomsbury Academic.
- Egri, L. (2022) *A dámaírás művészete*. Budapest: Gabo Könyvkiadó És Keresk.Kft.
- Field, S. (2020) *A forgatókönyvírás alapjai*. Budapest: Leonis kiadó.
- Gábor, G. (2017) *Magyar film 1.0*. Budapest: Holnap Kiadó.
- Gábor, Sz. (2013) *Utazás a kamera körül*. Budapest: Szerzői kiadás.
- Glassbourg, M. (2022) *Mondd el a film nyelvén - Útmutató a filmed létrehozásához, reklámozásához & levetítéséhez*. Amerikai Egyesült Államok: Cor Leonis.
- Haine, C. (2019) *Color Grading 101*. Amerikai Egyesült Államok: Routledge.
- Hurkman, V. (2014) *Color Correction*. Amerikai Egyesült Államok: Peachpit Press.
- James, M. (2009) *How to read film*. Amerikai Egyesült Államok: Oxford Univ Pr.
- Katz, E. (2012) *The Film Encyclopedia 7th Edition: The Complete Guide to Film and the Film Industry*. Amerikai Egyesült Államok: Collins.
- Keast, G. (2015) *Art of the cut*. Amerikai Egyesült Államok: Createspace Independent Publishing Platform.
- Kovács, A. B. (1997) *Film és elbeszélés*. Budapest: Korona kiadó.
- Kovács, A. B. (2009). *Mozgóképelemzés*. Budapest: Új Palatinus Könyvesház Kft.
- Murch, W. (2010) *Egyetlen szempillantás alatt*. Budapest: Francia Új Hullám Kiadó.
- Szabó, G. (2018) *Filmeskönyv*. Budapest: Szerzői kiadás.
- Varga, Cs. (2013) *Film és story board*. Budapest: Fríg kiadó.
- Mercado, G. (2022) *Filmmaker's Eye*. Amerikai Egyesült Államok: Taylor & Francis Ltd.

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréseiről és eredetiségéről

A hallgató neve: Herskgyártó Botond
A Hallgató Neptun kódja: XJBSCY
A dolgozat címe: A hatalmas rádió
A megjelenés éve: 2024
A konzulens intézetének neve: Rinke Rónai Művészeti Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Média tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2024 év 04 hó 21 nap

Herskgyártó Botond
Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törölendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törölendő.

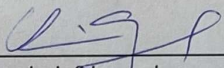
NYILATKOZAT

Herényesi Botond (név) (hallgató Neptun azonosítója: X3BSCY)
konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a
záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az
irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól
tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő
védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

Kelt: 2024 év 04 hó 21 nap

belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.